

ప్రతిదిగము ప్రకటింపఁబడును

దెన్న పట్టణము 1920 వ సంవత్సరం జూన్ నెల 1 తేది మంగళవారం
రాత్రి 12 గంటలకు జరిగిన కేసు విచారణ.

{ No. 51.
{ నందిక గిరి

2
3
4
5

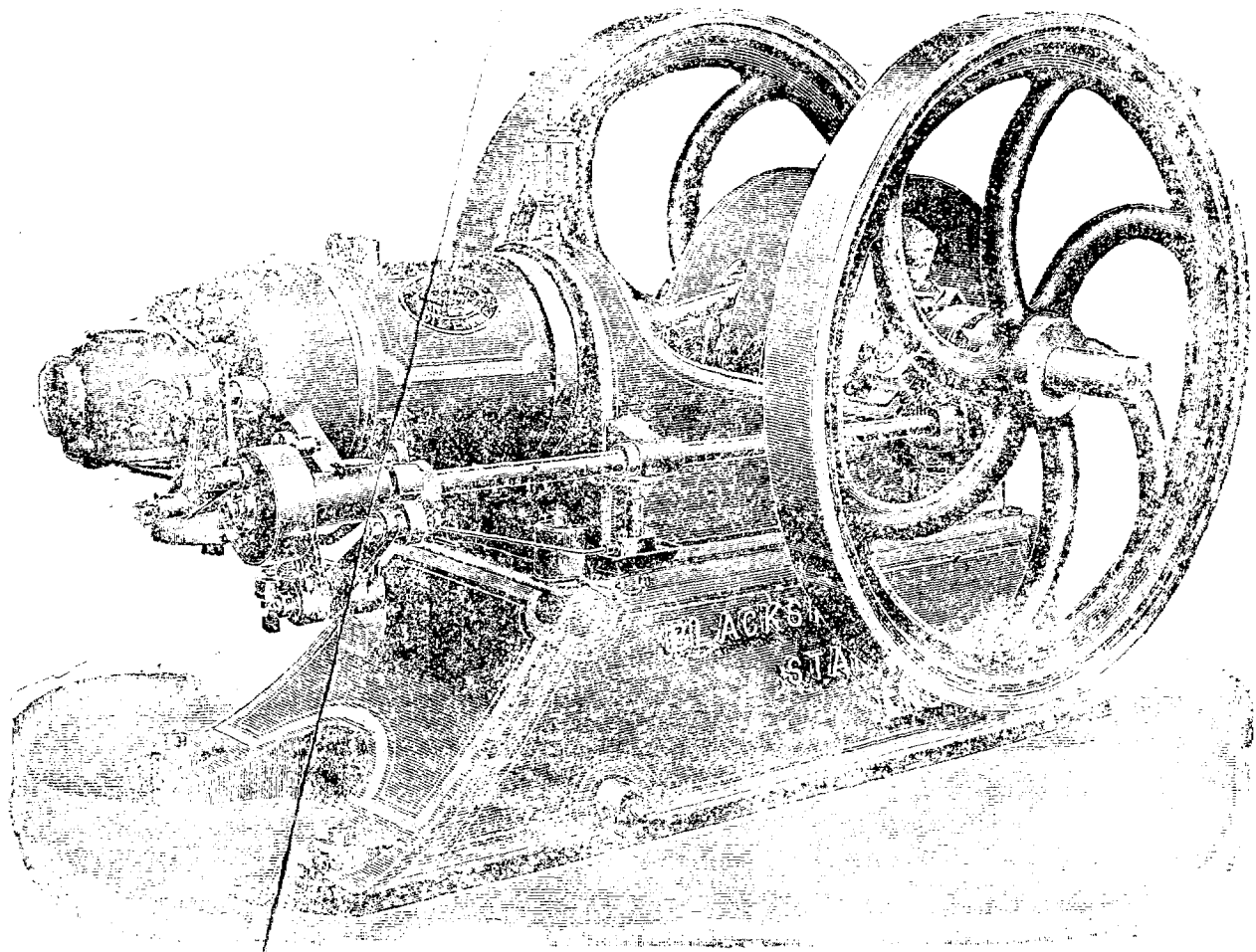
జరిగినప్పుడు ప్రతిపక్షి పక్షి
 మురిసే పరిస్థితుల నొప్పులను కూడ
 మానా ఉమ్మడిగా పడగమును వాటి
 నుండి దూరము చేయునట్లు చేయుట.

Reg No 0-10-0 2000

హాస్పిటల్‌లము	రూ 0-12-0
కామరత్నాలము	0-6-0
వంతయూర్లము	0-2-1

అమృతాంజనం దివో,
శి, తంజు శెట్టి వారి, మనరాజ్య.

బాకు సోను ఆయిల్ ఇంజనూరి,

విశ్వనాథులు, క్రూడు తిరులు మున్నగు చమురుల నువ రెండు విధ నిశేషములను తమరంగు వేయి

ఈ రాజధానిలో ఉన్నతమైన బ్రాహ్మణులను ఇంజనులు వనిచేయుచున్నది. అది అందులో నుండి శ్మశ్రితిని, పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే స్కూలు వ్రాయును.

ಪಾಠ್ಯ ವಿಷಯ :

మార్గము నన్ను & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

అంబేద్కర్

సం. 9, సాకండులను బీచ్, మృ. గు.

జొంట్లాయి, బెణవాడ, లావోయ, తంజావూరు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము.

12	మా-భములకు	12-00
6	మా-భములకు	0-00
3	మా-భములకు	0-00
1	మా-భములకు	1-00

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

12. ~~12. 12. 1954~~ 12-12-54
 "12. 12. 1954" 12-12-54

పొంగులు !

రంగులు!!

రంగులు !!!

మొదట, నూజు, కంబోలి, వడ్డు, గడ్డుల మున్నునూటికి చాచిన నూజు మేలైన అవలెక రంగుల ఖరజు
 తక్కువవరకు వికాయించుచున్నాము. కలయినాటికి మొదట పట్టి కాంచీయ కంకురును. మొదటి అన్ననల్లనే
 నూ అవలెక రంగుల మిగుల మేలైనది మీద వికడవగును. మేను మిక్కిలి అభివరణగా వ్యాపారము చేయు
 చున్నాము. మాకు వీరిందూభేదమందరకుం బ్రాంతిలు, విజయ, కాలాదానలు గలవు.

కరసన్ దాన్ తేజోపాల్ అందు కంపెని,

హాడ్ తీసు : బొంబాయి.

8202, గోవిందపునామకవేది, మద్రాసు.

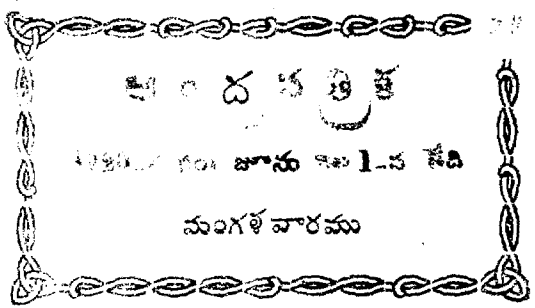
Head Office-Bombay.

Carsandas Tejpal & Co.,
3-202 Govindappa Naick Street Madras.

అమృతాంజనం డి.వి.వారి కౌషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము, పూర్ణము మొదలగు మంత్రభృషదములే గాక, ఇతరము లగు మంతులు కూడ అనేకము లున్నవి. వీనినూరు కేటలాగున రెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

45-20

సమస్యను సమాధానపరిచియు ఏ జరిగిన భారత గాంధీజీ
కు సంబంధించి 30 వ తేదీన కాశీలో జరిగిన. గంధీ, విమలకు
గాంధీ సానుభూతి నివ్వ వచ్చింది. తిరు గాంధీజీ పురమంది
రమున సంస్కరణకులవైతను చాంబరు నివేదికను అమలమొనరించి,
ఉత్సాహము లానగిరి.

హంటరు సంఘనివేదిక

II

అమృతవర్ష అల్లరులు: నిజకారణములు:

మార్చి లాల్ నుండి వేరే పెట్టుటకు ప్రజలతిరుగు బాట: కారణముని యూరపియను సభ్యులు తెలిపిన హేతుబాదము: అసంబద్ధ మని నిన్నటిదినము తెలిపియుంటిరి. ప్రజలకు ఆయుధములా లేవు. తిరుగు బాటకు పూర్వము ప్రజలు కన్నిన కుట్ర యెద్దియు లేదని హంటరుసంఘసభ్యులు ఒప్పుకొనియుంటిరి. అల్లరుల నిజకారణములను కనుగొనుటకు ముందుగా అమృతవర్షమునందు జరిగిన విషయమును కలెక్టింగ్ చేయు. పాఠ్యమునంతవరకు యూరపియను సభ్యుల కథలమునే అనుసరించెదము. అల్లరులకు పూర్వము దాక్తురు కిచ్చు, సత్యచాలే గాల్గు ప్రధాన బాధలుగా నెంచబడుచుండిరినివేదిక అంగీకరించుచున్నది. 23 వ మార్చి తేదిన గాంధీగారి యదృశ్యమును బలపరుచుటకు ఒక పత్రం జరిగెను. మరెయ్యిరథ 29 వ తేదిన జరిగెను. ఆ రోజులో మరునాడు మామూలు కనులనున్నటిని విరమించవలె నని తీర్మానింపబడినది. 29 వ తేదిననే సత్యపాలుగారు బహిరంగ సభలో నెక్కడను ఉపన్యసింపగూడదని పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువుపంపిరి. 30 వ తేదిన మార్చిలో జయప్రదముగ జరిగెను. ఆ దినమున పోలీసువారిలో నెక్కడను సంఘర్షణము కలుగలేదనియు దాక్షిణ్య బద్ధతులు ఆపలంబించ బడలేదనియు యూరపియను సభ్యులు తెలిపిరి.

ఈ విషయమును చదువరులు జ్ఞాపకముంచుకొనుట అవసరము. హిందూ దేశమునందు రాజకీయాందోళనము ప్రబలముగనున్న బొంబాయి మద్రాసు బెంగాల్ మొదలగు రాష్ట్రము లన్నిటిలో సత్యాగ్రహ దివసము ప్రశాంతిముగ జరిగి యుండ, రాజకీయాందోళనము మిగుల తక్కువగ నున్న పంజాబులో నిట్టి అల్లరులు జరుగుటకు కారణ మేమైయుండునో, అక్కడి యధికారులు ఆపలంబించిన చర్యలవలన నులభముగ గ్రహించవచ్చును. తొలుతు శాసనమే అశాంతికి ముఖ్య కారణముగ నున్నటుల హంటరు సంఘ నివేదిక మంగీకరించుచునే యున్నది. హిందూ దేశ మంతయు వలదు వలదని ఎంత మొఱియిడినను విరళ ప్రభుత్వమువారు దాని నిర్మాణమును కొనసాగించిరి. అట్టిస్థితిలో దాక్షిణ్యమునకు అవకాశము లేకుండ దానిని రద్దుచేయుటకు సత్యాగ్రహవ్రతము నవలంబించుట తప్ప నేనమార్గము లేదని ప్రజలు విశ్వసించిరి. మిగిలిన ప్రదేశములలో అధికారులు ఎట్టి జోక్యము గలిగించుకొనకుండుటచే సత్యాగ్రహదినము నెమ్మదిగ నడిచినది. పంజాబు అధికారులు లేనిపోని భీతికి లోనై ప్రజానాయకులను దండించుచుండలిడిరి. ఏమాత్రము నేర్చుకొని, దూరదృష్టిగాని పంజాబుదేశాధికారులు జాపియన్నచో అల్లరులు జరిగియుండవు. పంజాబు అల్లరులను సమర్థించుట కెవరును భూనుకొనలేదు.

నేరఘ్టులు దేశ శాసనముల ననుసరింపజేసింపబడుట వ్యాయమే. దానికవరకు అధికరము చెప్పుటలేదు. కాని తాత్కాలికముచే జనించిన కలహమును గోరంతలు కొంతలుజేసి మార్చిలోలాను ప్రవేశపెట్టించి సంభవము కలుగజేయుట మాత్రము మిగుల అచితము. 4 వ ఏప్రిలు తేదిన దాక్టర్ కిచ్చూ, వై గూడ సత్యచాలే గారివెవలె బహిరంగ సభలో మాట్లాడగూడదను నిషేధాజ్ఞ ప్రయోగబడెను. 6-వ ఏప్రిలు తేదీ నాటికి పశ్చిమ బీరీ నుండెను. 6 వ తేదీన మిగిలిన భాగము లంవలెనే అమృతవర్షమునందును సత్యాగ్రహ దినము శాంతికి భంగము కలుగకుండ గడిపోయెను. యూరపియనులు ప్రజలయధ్యను ఎయూటంకము తేకుండ నడచిపోగలిగిరిని హంటరు సంఘనివేదికము తెలుపుచున్నది. ఇంతవరకు జరిగిన విషయములబట్టి సత్యాగ్రహవ్రతము ప్రలలో నుద్రేకము గలిగింపలేదనియు కిచ్చూ సత్యపాలుగార్లవైన వింజయవీర నిర్బంధములు సత్యము ప్రజలకు కంఠపెట్టలేదనియు స్పష్టమవుచున్నది. కాని డిప్యూటీ కమిషనరుగా రగు మైలు ఇన్స్పెక్టరుగారొక్కడలేని తత్తరపాలు జెందిరి. 8 ఏప్రిలు తేదిన కమిషనరు గారికిని చుట్టాలు ప్రభుత్వమువారికిని ఏకాంత లేఖను వ్రాయుచు, హిందూలను జరుపుచు తిరుగుబాటుకు ప్రభుత్వాంతరమునను నైవ్యములను అధికముగ బంపుట ముగిసినవనియు సత్యకార్యచరణమునకు గడంగుయెడల ఉద్బ్రవసము వాటిల్లుననియు నూచించిరి.

ప్రజల ప్రతియుద్ధమునునుంచును రాజద్రోహవాసనాఘోషించి, వెటగొందుచుండెడి సత్యమైకేటబడ్డయిన ప్రభుత్వమువారు వెంటనేకోరికచర్యపిసికొనిరి. కిచ్చు, సత్యపాలుగార్లను అమృతవర్షమునండి ధర్మనాలకు ప్రవాసము బంపవలయునని 9 వ ఏప్రిలు తేదిన ఉత్తరువిచ్చిరి. 9 వ ఏప్రిలు తేదీ శ్రీరామనవమి దినమైయుండెను. ఈ పండుగలో హిందువులను, మహమ్మదీయులను గూడ అత్యుత్సాహముతో స్వాగతించిరి. హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనమునకు ఇది యొక నిదర్శనముగాని దేశోపద్రవ చిహ్నమని ఎందులకెంతమాత్రము వీలులేదు. ఆ దినమున గూడ అల్లరులేమియు జరుగలేదు. యూరపియనులయెడ విరోధభావము ఎంతమాత్రము గనుపరచబడలేదని హంటరుసంఘ నివేదిక మంగీకరించుచున్నది. డిప్యూటీ కమిషనరు గా రాదినమున జనులయధ్యునిలచి ఉత్సవమును వీక్షించుచుండిరి. జనులందరు యూరపియనుల యెడ సముచితగౌరవము జూపించి వారు తమ సాక్ష్యముతో జెప్పిరి. డిప్యూటీ కమిషనరుగారి ఎదుట ఉత్సవము జరిపెడివారాగిరినియు, దేవుడురాజును రక్షించుగాక యను జాతియగీతము బ్యాండులో పాడబడె ననియు వారు తెలిపిరి. ఇట్టి స్థితిలో గాంధీగారి బోధనలకు అల్లరులకును సంబంధ మేమియు లేదనట తేటతెల్లము. ఇండియా ప్రభుత్వమునాటికి మాత్రమెట్టి సంబంధము గప్పట్టుచున్నది. సత్యాగ్రహ సభలోజేసిన వారు అల్లరులకొరకు జేరిరి, తమకు నమ్మకముగలదట, ఇట్టి యూహ యనుభవమునకు విరుద్ధముగ నున్నది.

10 వ తేదీ ఉదయము మహాసందిగ్ధమయి ము. పంజాబు నాయకులగు కిచ్చు, సత్యపాలుగార్లు ప్రవాసమున కంబడవలయును. వారిని ప్రజలకెవరికి తెలియకుండ గొనిపోవుటకు ఏర్పాటులు చేయబడినవి. తమ యింటికిరమ్మన మని కమిషనరుగారు వీరిని పిలిపించిరి. ఎందుకు పిలిపించిరో అడిగితెలియదు. త్రోవలో కలవరము గలుగకుండుటకు అవసర మగు సైనిక సన్నాహము లన్నియు గావించబడెను. రైల్వే గేటులయొద్ద 5 గురున్న నెక్కుడుమంది జనులు కూడకూడ దని పూటి కమిషనరు గారు ఉత్తరువు జేరిరి. గాని వలనో దానిని బహిరంగముగ ప్రయోగింపలేదు. అవసరముగూ వ్రజలకు సైనికబలమువయోగించి యొకను నెట్టి వేరువలయునని నిజస్థితిలకు మాత్రము ఉత్తరు విచ్చుడెనట. 10 వ తేదిన పగలు 10 గంటలకు మా, సత్యపాలుగార్లు డిప్యూటీ కమిషనరు గారికి వెడలగ వారు వెంటనే మోటారు బండిలో సవాసమున కంబడబడిరి. వారిలో వెడలిన స్నేహితులు వారిని విడిచియుట కెట్టి ప్రయత్నముల సేయుండలేదు. 11 వ గంటలకు యావార్త ఊరులను అతిత్వంతముగ వ్యాపించెను. తమ గాయకులకు గలిగిన వ్యధవలనకు ప్రజలలో మోద మధికముగ కలిగెను. వారు విప్లవమునైవలె యిది. ఇందాశ్చర్య మెద్ది ములేదు. అటు విచారపూరితులైనను ప్రజలు అల్లరులకు పాపుడవలయునని తలపెట్టలేదు.

డిప్యూటీ కమిషనరుగారిని దృఢ ప్రవాస కేసుకు కారణ మెద్దియో కనుగొనవలసియై ప్రజల హృదయేరింది. అంతేనా వారు డిప్యూటీ కమిషనరుగారిని దర్శించుటకు పాదచారులై ఆయన వీరికి. వారు పాదరక్షలగాని శిరోవేష్టముగాని ధరించలేదు. ఇందుకు వారికి గలిగిన మతిలేని దుఃఖమే కారణము. చేతిలో ఆయుధములు లేవు. తువను నిప్పకట్టలేనను లేవు. ఇట్టి వారు తమగ బాటు చేయునుద్యోగముతో బాటులచేరిరి నెవరైనను చెప్పగలరా? త్రోవలో యూరపియనులు వెడలుచుండగా వారిని ప్రజలు గన్నెత్తి అయినను జూపలేదని హంటరుసంఘ నివేదిక తెలుపుచున్నది. బార్లన్ అను ముస్లిం లో ఇంజనీరుగారు ఆదాసిన వెడలగ వారి గమకము నెవరుకు అటంకపరుచలేదు. అట్టివారిని రానిచ్చి వారి మొరలను విడి డిప్యూటీ కమిషనరుగారు వారికి సహేతుకముగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చియున్నచో, ఎట్టి అల్లరియైనన జరిగియుండునా? అందుకు మారుగా, డిప్యూటీ కమిషనరుగారు వారిరాకను మధ్యనడ్డగించజేసిరి. హల్ లిక్లి అను మం తెనయొద్ద ప్రజలూపి వేయబడిరి. అంతవరకు వారా మార్గమున విడలకూడ దను ఉత్తరువులను ప్రకటించి యుండలేదు. దుఃఖపూరితులై తమ మొరలకు విన్నవించుటకు వెడలిన ప్రజలను ఓహారులకు జను లీరితిని నిరోధించుటచే, వారిలో నుద్రేకము కలుగుట వింతగాదు. ప్రజలు రక్షకభటులను నెమ్మదిగ వెనుకకు నెట్టిరి. అంతటితో భటులా స్థలమును విడిచిపోయిరి.

ఇంతలోనే ప్రజలు వచ్చులయు, తుపాకుల ప్రేల్పుటయు కొంతమందికి చెబ్బులుతగులుటయు, మరికొంతమంది మరణించుటయు సంభవించెను. పిమ్మట ప్రజలు ఉద్రేకపూరితులై అల్లరులకు గడంగి దాక్షిణ్యమునకు పాల్పడిరి. మొదట నిరాయుధులగు ప్రజలవై తుపాకులను ప్రేల్చుచో కలవరమునకు అవకాశముండియుండెను. ఇంతియగాక పోలీసు ప్రేషణ యెదుటనున్న పురమందిరమును, నేవనలే బ్యాంకును, తిరులబెట్టుచున్న పుడు పోలీసువారు తగిన సంగక్షణ ప్రయత్నములను చేయకుండుట గొప్పలోప మని హంటరు సంఘ నివేదికము విశదపరచుచున్నది. 75 మంది ఆయుధపాలు లగుపోలీసువారు ప్రేషణలో నుండిపోవారు తగిన జాగ్రూతతతో ప్రవరించినచో

కాత్యాయన వర్షం జరిగిన ఘోర వర్షాలు సంభవించి
ముందవని మూగపిడుగులవల్ల నష్టములను ని
వేదికయందు లేటపరిచిరి. సాగుంకాలము క్షయం
వలకును పోలిన దివ్య సూర్యులకుండుట
గాన వ చర్మము తీసికొనకుండ స్తబ్ధులయందుట
నిద్రాస్థులగుననుచు. ఇట్లుండగా సయితము తమ
కాత్యాయనలో అంగీకరించినట్లు ప్రజల యెల్లరి
ంతయు క్షయం జరిగింది. వారికి విప్లవ
శ్రమేదియు లేదనట స్పష్టము. ఇటులనే మిగిలిన
చేతములలో కూడ తాత్కాలిక జేతము వలన
ప్రజలను ఇరిగించి ఉద్యోగములకు అధికారుల చర్మ
లే మూలకారణము లని ప్రహేళికవలసియున్నది.
ప్రజలవిప్లవము.

యూరపియన్ సభ్యుల సందర్శనముల జట్టి
ప్రవచనములను వినియే గ్రహించిరి. ఉపాధ్యక్షు
లకు వీలు లేకున్నది. భారతీయ
సభ్యుల మాత్రము ప్రజల తిరుగుబాటు సంభ
వనలేదని ఖండితముగ నిర్ధారణజేసిరి. మాంటెగు
వర్డు విప్లవ సిద్ధాంతము సంగీకరింపక అల్లరులకు
వాకారణముల గ్రహించిన హిందూ జేతమున
ఆధారము మేలుగ నుండెడిది. మాంటెగుగారు సహి
ష్టు ఇట్టి పోరాటమునకు గొప్పట జూడ అధి
వైరవర్గ పరిస్థితులకు వారు పూర్తిగా లొంగిపోయి
నారు. తలంపవలసియున్నది. మాంటెగు సంఘటి
తయై, ప్రభుత్వ కార్యదర్శి యుద్ధపురుషుడు. భార
తీయులలో ఎవరైనా ఆశాభంగమును గలిగించజేసి
రని. ముందెప్పుడైనను మార్గలేలాను ప్రవేశ
జట్టుచో దాని కావ్యమును తగ్గించుటకు నిబంధ
ము లేయవలెనని మాంటెగుగారు హెచ్చరించు
చున్నారు. ఇట్టి తాత్కాలిక జేతములవలన

జేతమాత్రము లాభముండదు. ప్రజల జన్మస్వా
తంత్ర్యములు కావనరూపముగ సంరక్షించబడ
కపోయినను. లేనియెడల అన్నివేళ రాజ్యస్వాతం
త్ర్యము నైనను హిందూ జేతము త్వరలో బొంద
జేయులయును. ఈకోర్కెలు సఫల మగుటకు భార
తీయుల తమ యావచ్చుకని వినియోగించవలెను.
తాత్కాలిక భారతీయ కాంగ్రెసు సంఘము మొన్నటి
సెషన్లవారము కాశీ పుణ్యక్షేత్రమున గూడినది.
పులక, గాంధీ, లజపతిరాయ, మాలవ్యా, మొద
లగు మహామహుల సభయందు సమావేశ
మయ్యిరి. సభా తీర్మానము లింకను జయిల్పడక
మోయినను, కాంగ్రెసు విచారణసంఘ నిర్ణయ
ముంగీకరించుటను, పార్లమెంటు సభాపాటిని
చెట్టిమృత్యువులకును తమ నిర్ణయమును దెలుపుటకు
కుటటుగాని చెట్టిమృత్యు కాంగ్రెసు సంఘమువారిని
కోరుటకును, తీర్మానించబడినటుల దెలియుచున్నది.
కాంగ్రెసు సంఘమువారి ప్రయత్నములు ఫలప్రద
మగుగాక యని కోరెదము.

సంతోషకారణము.

ఈసందర్భమున, జలియన్ వాలాబాగ్
క్రయము పూర్తియయ్యె ననియు, క్రయపు దస్తా
వేజు రిజిస్టరయ్యెననియు, క్రయధనము చెల్లించబడె
ననియు, లాలాగిరి ధరలాల్ గారి మూలమున నేడు
తెలికొనుట కెంతయు సంతసించెదము. ఇక ముందు
నుండియు జలియన్ వాలాబాగ్ క్షేత్రము, భారత
బాటిక జెందియుండును. జలియన్ వాలాబాగ్ నిధికి
సామ్య చెల్లించవలసిన వారందరును త్వరలో బంపి
దేశమాల ఋణము దీర్చికొనుట ధర్మము. జలి
యన్ వాలాబాగ్ స్మారకచిహ్నము భారతీయ
కెల్లపుడును పవిత్రతయములను బురికొల్పు
చుండును. ఈక్షేత్రమును భారతీయులు వశపరచి
కొనుటజూడ, బాలియభావము దేశీయులహృదయ
భరితమున స్థిరముగ నాటుకొనిన దనుట నిశ్చ

15 వ. నియోగి మహాసభ

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారి యధ్యక్షతక్రిందను
జూన్ 4, 5, 6, తేదీలలో గోదావరిజిల్లా అనులాపురమున జరుగును
బీదపర్వతపులకు సహాయము చేయుటకు ఆభిమానులందఱును
తక్షక దయచేయ ప్రార్థితులు.

యము. గాంధీ, తిలకు ప్రభుత్వం వాయకత్వము
క్రింద, ప్రజాశయములు త్వరలో సఫల మగు నను
టకు సందియములేదు. హిందూ జేత ప్రజల సమ
యమున ధర్మమార్గమునంతమాత్రము వీడక, స్వస్తి
సలుపుచో, స్వదేశభక్త్యయమును చేకూర్చు
గలుగుటయేగాక, ప్రాపంచిక పునర్జన్మమునకు
తోడ్పడగలుగుదు రని గ్రహించుట అవశ్యకము.

సానిక వార్తలు

మరణసంఖ్య:—మే 29 క తేదీలో అంతఃకలహించిన
వారము వెయ్యింటికి 85.9 గురు మరణించిరి. మరణము
7 మందికి సాక్షిని. 5 క మరణించిరి. ఇంపు ఎంబాల్లు 1 కను
ఇతర జ్వర మాలిన్య 82 కను మరణించిరి.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము:—ఈ సంఘ
మువారు జ్వరసంహారక నిర్మింపజేయుచున్న భవన కళయ
నులకుగాను హిందూ ప్రజాసంహారక కమిటీ రంగంజుం
గాన రూ 500 లకు విరాళముగ నిచ్చినట్లు వారికి సంఘ
మువారి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ వందలలకు సమర్పించు
చున్నారనియు, సంఘ కార్యదర్శి ఎం. ఆర్. జంటాపాడు
గారు మాట ప్రాయుచున్నారు.

తండ్రివార్తలు:—బొంబాయినుండి బందరుకు బంప
బడు సాధారణపు తండ్రివార్తలు 12 కంటలు, అర్ధలేటు తం
డ్రివార్తలు ఒకటివలెను, బందరు నుండి బొంబాయికి కచ్చు
సాధారణపు తండ్రివార్తలు 1 కంటలు అర్ధలేటు తండ్రివార్తలు
తెండు వలెను జేరుటకు ఆలస్యము జట్టును. హిందూజేత
మునుండి ఆక్రేలియను బంతులకు తండ్రివార్తలు 21 కంటలు,
ఆక్రేలియనుండి హిందూజేతమునకు బంతులకు తండ్రివార్తలు
18 కంటలు జేరుటకు ఆలస్యము జట్టుగలదని నెలకలలు తెలి
గొనినట్లు కాత్యాయనమాస మాట తెలుపుచున్నారు.

వనివాండ్రు సమ్మె

ఎత్తక్రికనపై కార్మికులను పనివాండ్రు సమ్మె ఇం
కను జరుగుచున్నది. చెన్నపురమునకు వనివాండ్రందరి సభ
యొకటి నడుపజేయవలసి జరిగెను. కార్మికులను పనివాండ్రు
కిరసవారు కంటెని పనివాండ్రు ఈసభ సలంకరించిరి. పి
తేశవినాన, ఈ.ఎ.ఆ. అయ్యన, పి. కుమారస్వామి శ్రీకృ
ష్ణగార్లు, కిరసవారు కంటెని పనివాండ్రు తక్షణమే
పనివాండ్రు ప్రవేశించుటకు యత్నము చేయ, లేకు
కపోయినచో వారి కష్టనిష్ఠులను విచారించుటకు విచారణ
సంఘమును వెలకొల్పజేయునామని రనియు, అందు నేరక
పిళ్ళ గారొక సభ్యులకు నుండరియూ పనివాండ్రు పక్ష
మున విచారణ సంఘమువారికి కేరవినానగాను పనివాండ్రు
కుట సమ్మెతొగిరియు సచ్చెప్పిరి. కాని కూలివాండ్రు దీని
కంగీకరింపక తాముకొనిన విషయముల ఆధికారుల నంగీ
కరించు వంతెరకు సమ్మె జేయవలసి. ఎత్తక్రికకార్మికులను
పనివాండ్రు విశ్వముగ నిలుపుదటయూ నని కలుపుకు జాగ
రవచ్చునని.

మాంటర్ కమిటీ నివేదిక

ఫర్మానా కాలేజి ప్రాధికారము వి. జి. కలెగారు అ
సానియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి సంకల్పితగా మాంటర్ నివే
కము ప్రతినిధి అధికారియైరి. సార్వభౌమ ప్రభు
త్వమువారు గంభీర మగుటకు ప్రకటించిరిగాని సంఘము
వారు సమ్మెపాకబుద్ధితో శ్వాస మొసంగలేదు. దండన
కు పాత్రులైనవారిని పొగడిరి. అధికారుల దుండగములను

కప్పిపుచ్చిరి. సత్యాగ్రహోద్యమము జట్టు అల్లరులు కలిగినను
నయినకాధికారులను కడించుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మము.
ఇట్లు కప్పిపుచ్చుటకు యీ అకాంతి తగ్గనేవు. ధర్మ మా
త్రములు స్థాపించబడవలసి నమ్ముచున్నాము.

గో. పరంబిగాట్లు చెప్పిరి:— మాంటర్ నివేదికము
అకాథంగము కలిగించుచున్నది. అధిక సంఖ్యాత్ములైన
కాననము అనుసంపాదించిన అధికారుల దుండగములను కప్పి
పుచ్చుకొనియింపిరి మంటెగుగారి ప్రకటనయందు నిమ్మకు
పాకశ్వాస విమర్శము కొంతకడకునున్నది. అయితే సర్
మైకల్ ఓడ్యయర్ గారిని ప్రకటించుచు గొప్ప భాగములను
ఏ భారతీయుడును ఆమోదించదలసవచ్చుచున్నాను. ఈఅల్లరు
లకు సత్యాగ్రహోద్యమము కారణ మైనది సర్ మైకల్
గారి రాజ్యపరిపాలనము, యుద్ధసమయమున భవన సయినికు
లను నేరవించిన కర్మకులే యీ కాలానికి అల్లరులకు చుట్టుకార
ణములని నాటికి ప్రాయము. సర్ మైకల్ గారు దండవార్తలు
పాత్రులుకారు. సెనెరల్ డ్రెయర్ గారిని పొగడు ఆంగ్లేయుడు
తెర్లకుల ఆమానుష చర్యలనే విమర్శించు నర్థముకాదు ఒక
ఆంగ్లేవీశాని అల్లరులను అణచుటకై ఇట్టి ఆమానుష చర్య
లొనర్చుట దోషము కానియెడల జర్మనుల చర్యలు తప్పని
అంతర్జాతీయధర్మముకాదుటకు విమర్శించుటయు చెప్పుటకు
వీలుండదు. మాంటర్ నివేదికనుగలదు, ఇండియా ప్రభుత్వము
వారి ప్రకటనయందుగా కాతీభేదము స్పష్టముగ కనపడుచు
న్నది. ఇది కుదినాచకముకాదు.

తిరువతి రథోత్సవము

అల్లసాని జరుగుట.
చిహ్నము పరిచియు ప్రజలకు కట్టుట.
చిత్తూరు శ్యామరావులు కే. వరదాచారిగారు తిరువతి
నుండి నిర్మి సాగుంకాలము మా కిలుల తండ్రియ్యుచున్నారు.
తిరువతిలో వీడు రథోత్సవము జరిగినది. మహాంతు
గారి వైరాగ్యము, జనానులే యి ఉన్నవారు మామటకు
వచ్చిన భక్తకోటిని లాటికర్రలతోడను చెప్పిలతోడను కొట్టిరి.
ఈ చర్యలంతయు దివాను చేయారు, అమీర్లను యెన్నుకు
వారందరు మామడుండిరి. పోలీసు ఇన్స్పెక్టర్ ప్రత్యక్షుల
యందెను. ప్రజలు అసహాయతై భీతిల్లుచున్నారు.

రాతా ఇండస్ట్రీగారి బాంక్

వాటాదాతల సాధారణ సమావేశము.
వై బాంక్ వాటాదాతలు బొంబాయియందు 316 తేదీ
న సమావేశమైరి. అధ్యక్షులకు ఆర్. సి. రాతగారు సభ్యు
రాజాలవందన ఎ. జి. లిల్లి మోరియా గారు తాతగారి ఉడ
శ్యామరావు చదివెరి. ఉపశ్యామరావుదలి అభ్యాసములు
యీక్రింద ప్రయోచుచున్నారు.
“భారతీయులకు తగినంత అవకాశముండక బాంక్
మేనేజ్మెంటు సమర్థించగలరని యీబాంక్ అధికారుల ఆభి
ప్రాయము కావుననే భారతీయుల కిట్టి సౌకర్యము లొంగగ
ప్రయత్నించుచున్నాము. భారతీయుల ఎత్తక్రికనపు యు
కొనికొత్తభావన స్థాపించి, భారతీయులకే గొప్ప ఉద్యో
గము లివ్వబడును. ప్రస్తుతము దేశమునందు కార్మికులలో ఆ
కాంతి ప్రబలుచున్నది. కంచాయితీ బోర్డువల్ల భవతులను
కార్మికులను గలగు భేదములు అంతయు వెండగలవు. రి
జర్వ కొన్నింటిని వారికియొందుటచే అనేకవర్షములు కలుగు
చున్నది. ఎత్తక్రికలేదు ఇంత అధికముగా నుండుటకు
వార్షికము వృద్ధిచెందుటకు ఆటంకము కలుగుచున్నది. ఇం
పి రియల్ బాంక్ స్థాపించుటకు గొప్ప
లాభము కలుగగలదు.
ఈ బాంకిలందు బొంబాయి ఇంగ్లాడులందు రిజర్వుకు
చేయబడిన అధిక డిస్కంట్లు మార్కెట్లోగా వికసించుటకు
టచే కొంతకడకు కలుగుచున్నది.
నోట్లవ్యాప్తి తగ్గింతుటచే కష్టము కలుగగలదు. ఈ
బాంక్ మూలధనము 120 లక్షలు, లాభము రూ 25, 44, 000.
వాటాద 12 అకరాలు చొప్పున విడిదెంచు బంపి చెట్టుబడి
లక్షలు మూలధనమునందు చేర్చబడినది.

అందఱు, మే లి:— సంఘమునకు శాశ్వతక వట్టు
 ప్రాముఖ్యము. యుద్ధకాలమున సంపాదించిన ఆస్తులపై
 పన్ను విధింపబడునట్లు వారు తీర్మానము నమలుచుండు. పెట్టుబడి
 దుటకు ముద్రితములవారి వైశాఖ్య కమిటీవారు నిర్ణయించు
 కొనిరి. ప్రజలసభలోని సభ్యులు చాల ఒత్తిడి గలిగించుట
 కలసిన వారట్లు తీర్మానించిరి. ప్రజలసభలో నూటికి 75 వ
 శాతముకి పై పులన నమలు గలిగియింపజేసి.

ఆంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

పాఠశాల భాషానుబంధములు

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

సాహిత్య భాషానుబంధములు

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

సాహిత్య భాషానుబంధములు

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

సాహిత్య భాషానుబంధములు

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

కృత్యములు వలనూ రెవరినూ.

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

విద్యార్థుల కొరతములు.

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

వేదముల భాషానుబంధములు

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

వివిధ భాషానుబంధములు

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

భాషానుబంధముల పట్టిక

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

వివిధ భాషానుబంధములు

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

ప్రకటన

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక
అంగ్ల భాషానుబంధముల పట్టిక

MANJUSHTATHE QUOTH
బృహత్ సామంతాదికృత
CHANDRAPRABHI GUTI
చంద్రప్రభ గుటి
VASA VALEHA
వాసవలేహము
The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.
The Ayurvedic Pharmacists.
Elephinstone Road, Bombay, 13

ఇంట్లోను జేకొననందు క్షర భాగమునను, ఈశాన్యభాగ
మునను వర్షము చాల విపరీతముగ వరిసెను. లింకాబ్బి ప్రై
నందలి ఏరు, లూకువద్దనున్నది. 200, గజలలో పెడల్పునపొంగి
పారలి ప్రకపించుచుండెను. ఎన్నెయో కంటెనలను, ఇండ్లను,
సౌధములను కుడుచుకొనిపోయెను. పేడలలో దాగుకొనిన
ప్రజలు ప్రవాహములో కూలిరి. ఇక్కడికి 20 గురు మునిగి
పోయిరిగాని మరల దొరకిరి. వందలకొలది జనులు ఇట్లు నాకిట్లు
లేక బాధపడుచున్నారు. గ్రెమ్మనీలో మేఘములు దట్టముగ
నల్లకొని, కుంభవృష్టిగ వరియునుబలన నీ ప్రవాహము శంభ
వించెను. గ్రెమ్మనీలూకు రెయిలార్డ్లు వరదలలో మునిగి
పోయెను. నార్త వెస్ట్ మెయిన్ లైనుచాలవరకు కడుగు
కొని పోయెను. లీకు లోని వృద్ధికి 40 గురు
మరణించినట్లు ముడింపు జేయబడెను. ప్రైర ఇం
జనులో పనిచేయుచుండిన పనివారల పది కుడచుకొని పోయె
ను. 15 ఇండ్లుగల మిడ్లెయిక్టి పూర్తిగ కూలిపోయెను. నా
టియండున్న వారిలో నొకడు మృతముడనగుట నున్నాడు.

జి. వి. సి. రైల్వే స్టేషన్లు:—ఈ స్టేషన్లు అంత
మొలపింక. నిజాం మంత్రిగారు ప్రవేశించి, కానిపి
జేమకు ప్రారంభించబోయి. సిమ్మల జీతములు హామీ
జన నికములు తెలియజేయు నోటిసు ప్రకటనలకమున
అంటిండుదిన సిమ్మల కాన్సిలులు తని చేయి వారింభి-జరి.
జూలై నెల జీతములపట్టి మున్నాన్ గొన్నకమునా నలక
లకు అగునంపి కయారు జేతములముద్రదయ, క్రస్తుతము
30, 40, 50 రూ.లుల జీతము పొందువారికి 37, 48, 50
రూ.పాయలు చొప్పున జీతముల హామీండుదిన నోటిసు
పకటింతులదను.

FORECAST:—Extension of rain in Konkan and North
Hyderabad and decrease in Gujarat.

(మొదటి శనివారము నాటి తరువాయి)

[illegible]

715

2241

గో. పీ. సు.

వ్యాపారము అధికముగా విస్తరించి అందుకొన్ని వృద్ధియగుటవలన 1913 వ సం. ఇండియాన్ కంపెనీను అట్లు నడుపురించి యెక్కువ శక్తి కలదు. దీనివలన బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ గేటు వారిలో మా కంపెనీని బాటుంటు ప్రాకు కంపెనీగా మార్పుటకు నిశ్చయించబడినది.

విక్రొక్క వాటాకును నామకర్తయైన ధర రూ. 50-0-0. నడరు మొత్తమును యీ కింద తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలయును.

అలాట్టామండ్లలో న్యూ. 15-0-0 కంపెనీలయిన, మిగిలిన ప్రాంతములకు
రిసర్వేషన్ చేయించవలయును.

అనేకమైన వాటాలు యిదివఱకే యీ కంపెనీలో సంబంధము గల గొప్ప వారికి యిచ్చివేయవలయు వాగ్దత్తము చేయబడినది. కొద్దివాటాలు మాత్రమే యితరులకు ఇచ్చవలయు మిగిలి యున్నవి.

వాటాలు కొనుటయందు ఇష్టము గలవా రెందరు ఆకాశంగము కలుగకుం
దు నట్లు తీరినమే యీ కేంద్ర చిరునామాకు దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

N. B. ఎవరికైనా దరఖాస్తు కోరినట్లు నాటాం. ఇప్పుడలెని కంటే
 చాలా యేలాటి స్పృహము లేదు.

జనరల్ మోనోగ్రాఫ్

ఇండ్లో బిటిషు ప్రేడింగు కార్పొరేషన్,

సం. 66, అపోలోస్ట్రీటా, హైద్రాబాద్, బొంబాయి.

The General Manager,

The Indo British Trading Corporation.

No. 65, Apollo Street, Fort, Bombay.

